

BIULETYN MATURALNY

MARIA WIERUSZEWSKA

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO

CENTRALNA KOMISJA
EGZAMINACYJNA

PUBLIKACJA WSPÓŁFINANSOWANA
PRZEZ EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Autorzy biuletynu: **Maria Wieruszewska**
Autor opracowania graficznego: **Maja Chmura (majachmura@wp.pl)**

Redaktor merytoryczny cyklu: **Joanna Dzedzic**
Redaktor z ramienia CKE: **Lucyna Grabowska**
Redaktor językowy: **Renata Frątczak**
Redaktor techniczny: **Stefan Drobner**

Stan prawny na dzień 1 grudnia 2005 r.

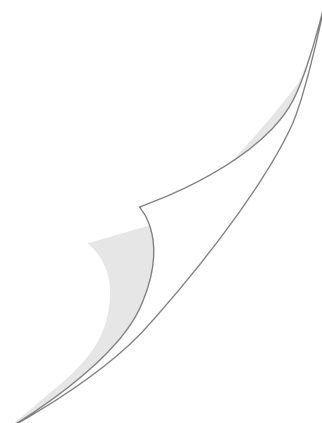
Wydawca: **Centralna Komisja Egzaminacyjna**
Warszawa 2006

ISBN 83-7400-211-5

Łamanie tekstu:
Trzecie Oko S.C. (trzecieoko@q.pl)

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	4
II. EGZAMIN USTNY NA POZIOMIE PODSTAWOWYM	5
III. EGZAMIN PISEMNY NA POZIOMIE PODSTAWOWYM	11
IV. EGZAMIN USTNY NA POZIOMIE ROZSZERZONYM	13
V. EGZAMIN PISEMNY NA POZIOMIE ROZSZERZONYM	17
A. Rozprawka	18
B. Opis	21
C. Recenzja	24
D. Opowiadanie	27

Drodzy Maturzyści! Matura '2005 jest już dawno za nami, ale wnioski płynące z analizy jej wyników oraz opinii zdających pozwalają na sformułowanie kilku porad, które mogą Wam pomóc zdać maturę w tym roku. To, co wydaje się najważniejsze, poza oczywiście znajomością języka angielskiego w stopniu wystarczającym, żeby uzyskać 30% punktów, to znajomość kształtu egzaminu i wymagań stawianych zdającemu. Informacje na ten temat znajdziecie w Informatorze maturalnym. W tym poradniku podpowiemy Wam, jak nie stracić punktów, czyli jak wykorzystać czas przeznaczony na zapoznanie się z zestawem podczas egzaminu i jak pisać wypowiedzi na obu poziomach, aby uzyskać jak najwięcej punktów za treść i formę wypowiedzi. Uwagi, które tu znajdziecie, przydadzą się tym najlepszym i najłabszym językowo. Ci pierwsi bowiem, mogą stracić cenne punkty, pomimo że poziom ich języka jest bez zarzutu, ponieważ nie znają zasad pisania w danej formie. Dla tych drugich strata paru punktów z powodu np. niezajomości formy listu, może się okazać zgubna i doprowadzić do obłania egzaminu.

Porady i ćwiczenia proponowane w niniejszej publikacji dotyczą egzaminu ustnego na obydwu poziomach oraz zadań sprawdzających umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej w arkuszu I i III. Na przykładzie zadań maturalnych, przedstawimy typowe błędy najczęściej niezwiązane z umiejętnościami językowymi, ale wynikające z niezajomości kryteriów oceniania i wymagań egzaminacyjnych. Oprócz porad, jak unikać takich błędów, znajdziecie ćwiczenia pokazujące, jak prawidłowo wykonać zadanie.

Zadaniem zdającego egzamin ustny na poziomie podstawowym jest udział w trzech rozmowach sterowanych – zadanie 1 – oraz opis ilustracji i odpowiedź na dwa pytania związane z ilustracją – zadanie 2. Ocenie podlega zarówno komunikacja językowa, a więc skuteczny przekaz wymaganych informacji, jak również poziom języka. Za komunikację językową można uzyskać 75% wszystkich punktów możliwych do zdobycia. Zdający ma 5 minut na przygotowanie się do odpowiedzi. W dalszej części tej publikacji znajdziecie informacje, jak skutecznie wykorzystać ten czas.

Egzamin pisemny na tym poziomie polega na napisaniu dwóch tekstów użytkowych: krótkiego (np. notatka, pocztówka, ogłoszenie, zaproszenie, ankieta, wiadomość) i dłuższego (list prywatny i prosty list formalny). W pierwszym przypadku ocenie podlega przekaz informacji (4 punkty) i poprawność językowa (1 punkt). List oceniany jest za przekaz informacji (4 punkty), formę (2 punkty) oraz bogactwo i poprawność językową (po 2 punkty). Razem za obydwa zadania można uzyskać 15 punktów, z czego 8 za komunikację językową. W rozdziale poświęconym egzaminowi pisemnemu na poziomie podstawowym znajdziecie kilka uwag, jak nie tracić punktów za umiejętności pozajęzykowe, a więc np. przestrzeganie odpowiedniej formy, czy limitu słów.

Na poziomie rozszerzonym egzamin ustny składa się z dwóch zadań. Pierwsze polega na prezentacji materiału stymulującego i rozmowie na jego temat (6 punktów). Drugie zadania to prezentacja tematu i dyskusja z egzaminatorem (7 punktów). Zadaniem zdającego będzie wybranie jednego z dwóch zaproponowanych w zestawie tematów i przedstawienie go w ciągu około trzech minut. Po prezentacji następuje dyskusja z egzaminatorem. Ocenie podlega również poziom języka w obydwu zadaniach łącznie (7 punktów). W części poświęconej egzaminowi ustnemu na poziomie rozszerzonym dowiedziecie się, jak wykorzystać czas przeznaczony na przygotowanie, jak prawidłowo przedstawić materiał stymulujący, jak przygotować prezentację tematu oraz jakiego typu pytań można się spodziewać podczas dyskusji.

Zadanie sprawdzające umiejętność pisania polega na napisaniu wypracowania o długości 200 do 250 słów na jeden z trzech tematów w określonej formie (rozprawka, opowiadanie, opis, recenzja). Za to zadanie można uzyskać maksymalnie 18 punktów. Ocenie podlega treść (5 punktów), kompozycja (4 punkty), bogactwo językowe (5 punktów) i poprawność (4 punkty). W rozdziale poświęconym tej części egzaminu maturalnego znajdziesz kilka uwag, jak pisać w każdej z wymaganych form, aby nie tracić punktów za treść.

EGZAMIN USTNY

ZADANIE 1

Zadanie 1 polega na przeprowadzeniu trzech rozmów sterowanych, w których musisz w sposób zrozumiały przekazać informacje zawarte w poleceniu. Za zrozumiały przekaz informacji możesz uzyskać w sumie 9 punktów – po 3 za każdą rozmowę. Jeśli jednak chcesz uzyskać więcej punktów, musisz znać i zastosować odpowiednie dla każdej z tych rozmów struktury leksykalne i gramatyczne. W rozmowie A – uzyskiwaniu i udzielaniu informacji – należy, między innymi, znać sposoby zadawania pytań oraz instruowania. W rozmowie B – relacjonowanie wydarzeń – najważniejszą umiejętnością jest prawidłowe stosowanie czasów przeszłych, a w rozmowie C – negocjowanie – musisz znać wyrażenia służące do prowadzenia prostych negocjacji, a więc, jak proponować, zrobić coś, zgadzać się i odrzucać propozycje innej osoby.

ZADANIE 2

Zadanie 2 polega na opisaniu ilustracji, a następnie udzieleniu odpowiedzi na 2 pytania egzaminatora. Twój opis powinien być pełny (tzn. że musisz w nim powiedzieć, kogo widzisz, gdzie są osoby lub zwierzęta przedstawione na obrazku i co one robią) i logicznie uporządkowany, np.: od ogółu do szczegółu. Pytania do ilustracji znajdują się jedynie w zestawie egzaminatora i usłyszysz je dopiero w trakcie egzaminu, ale na pewno będą one związane tematycznie z obrazkiem.

Po wylosowaniu zestawu masz 5 minut na przygotowanie się. To niedużo, więc należy ten czas jak najlepiej wykorzystać. Nie próbuj pisać całych dialogów ani opisu obrazka. Na pewno nie zdążysz tego zrobić. Poza tym, masz przeprowadzić w miarę naturalną rozmowę, a czytanie z kartki ma niewiele z tym wspólnego. Nie możesz także do końca przewidzieć, co powie twój rozmówca, więc, czytając z kartki, nie będziesz w stanie prawidłowo reagować językowo na to, co usłyszysz. Możesz jednak wypisać sobie kluczowe dla wykonania danego zadania wyrażenia, tak aby w trakcie zdawania egzaminu nie zapomnieć pod wpływem stresu jakiegoś słówka lub wyrażenia.

Wyobraź sobie, że wylosowałeś poniższy zestaw egzaminacyjny. Zapoznaj się z tym zestawem i spróbuj się przygotować do zdawania go według zaproponowanego przez nas planu. Sprawdź, ile czasu ci to zajmie.

ZADANIE 1

ROZMOWY STEROWANE

Zapoznaj się z opisem trzech sytuacji. Twoim zadaniem będzie odegranie wskazanych ról.

A Uzyskiwanie, udzielanie informacji

Znajomy z zagranicy, który przebywa w Polsce prosi cię o pomoc w zorganizowaniu wieczornego wyjścia do restauracji.

- Dowiedz się, jaki rodzaj restauracji go interesuje.
- Poinformuj go, gdzie taka restauracja się znajduje.
- Poradź mu, co powinien tam zjeść i dlaczego.

(rozmowę rozpoczyna egzaminujący)

B Relacjonowanie

Podczas pobytu w górach byłeś świadkiem groźnego wypadku na szlaku. Opowiedz o tym swojemu znajomemu z zagranicy:

- co się stało,
- jakie były okoliczności tego wypadku,
- jakie były jego skutki.

(rozmowę rozpoczyna zdający)

C Negocjowanie

Podczas pobytu za granicą wynajmujesz pokój, który chciałbyś pomalować na inny kolor. Rozmawiasz z właścicielem mieszkania, który nie jest zachwycony twoją propozycją.

- Poproś o pozwolenie na przemalowanie pokoju.
- W związku z jego wahaniem, podaj przynajmniej jeden argument przemawiający za przemalowaniem pokoju.
- W związku z jego odmową, zagroź rezygnacją z wynajmowania pokoju.

(rozmowę rozpoczyna zdający)

ZADANIE 2

ROZMOWA NA PODSTAWIE ILUSTRACJI

Opisz poniższą ilustrację i odpowiedz na pytania egzaminującego.

PLAN PRZYGOTOWANIA

ANALIZUJESZ SWOJĄ ROLĘ W ZADANIU 1.

Sytuacja A – Sprawdź, kto rozpoczyna rozmowę. Egzaminator prawdopodobnie zacznie od zdania *I'd like to go to a restaurant tonight*. Możesz więc sobie zanotować pytanie, które będzie realizacją pierwszego punktu. Takie pewne rozpoczęcie rozmowy i całego egzaminu pozwoli ci przełamać treść i zrobić na komisji egzaminacyjnej dobre wrażenie. Nie pisz jednak całych kolejnych ról, a jedynie najważniejsze słowa lub wyrażenia potrzebne do realizacji pozostałych punktów według poniższego planu:

- What kind of restaurant would you like to go to?
- city centre, market square, nearby
- some local specialities – delicious; vegetarian dish – healthy

Sytuacja B – Sprawdź, kto rozpoczyna rozmowę. Sytuacja, o której masz opowiedzieć, zdarzyła się w przeszłości, więc musisz zrealizować zadanie w czasie przeszłym. Zwróć uwagę na drugi punkt polecenia mówiący o okolicznościach. Podanie okoliczności wymaga zazwyczaj użycia czasu przeszłego ciągłego (*Past Continuous*). W ten sposób twoja wypowiedź będzie bogatsza pod względem językowym. Pamiętaj o trzymaniu się tematu, a więc nie możesz opowiadać o jakimś wypadku, ale wypadku w górach. Wyobraź sobie najczęściej zdarzające się wypadki w górach i wypisz kilka wyrażen potrzebnych do realizacji poszczególnych punktów, np.:

- break one's leg/arm, fall off a rock
- climbing, skiing
- go to hospital

Sytuacja C – Sprawdź, kto rozpoczyna rozmowę. Zwróć uwagę na funkcje językowe, które zastosujesz w tej sytuacji i przypomnij sobie, w jaki sposób należy prosić o pozwolenie, grozić lub stawiać warunki. Pamiętaj, że nie musisz tłumaczyć żadnych wyrażen z polecenia, a jedynie wyrazić myśl, a więc realizując ostatnie polecenie, nie musisz powiedzieć, że rezygnujesz z wynajmowania pokoju, ale np.: *wyprowadzę się, znajdę sobie inny pokój, opuszczę ten pokój, nie będę tu dłużej mieszkać* itp.

Zapisz kilka wyrażen potrzebnych do wykonania tego zadania, np.:

- could I...?, do you mind if I...?, do you think I could...?
- look brighter, cleaner, nicer, bigger
- move out, find another room, place to live

Jeśli masz pewność, że realizacja którejs z tych sytuacji nie przysporzy ci żadnych problemów, nie trać czasu na notatki i skup się na tych zadaniach, które wydają ci się trudniejsze.

Zadanie 2 polega na opisaniu ilustracji, a następnie udzieleniu odpowiedzi na 2 pytania egzaminatora.

Twój opis powinien być pełny (tzn. że musisz w nim powiedzieć, kogo widzisz, gdzie i co te osoby lub zwierzęta robią) i logicznie uporządkowany, np.: od ogółu do szczegółu. Zanim zaczniesz opisywać ilustrację, wypisz sobie wszystkie słowa i wyrażenia, które mogą się do tego opisu przydać, według następującego planu:

- osoby: *a girl*, _____
- szczegóły otoczenia: *a green bush*, _____
- czynności: *stand*, _____

Czy jesteś w stanie przygotować się do egzaminu w ciągu 5 minut? Jeśli tak, to przygotuj się podobnie podczas egzaminu. Notatki, które zrobisz powinny ci pomóc.

Zapoznaj się z kryteriami oceny egzaminu ustnego zamieszczonymi na początku tego rozdziału, a następnie przeczytaj poniższy dialog. Czy uczeń, który w ten sposób wykona część A zadania 1, uzyska maksymalną liczbę punktów za przekaz informacji?

Examiner: I'd like to go to a restaurant tonight.

You: What kind of restaurant would you like to go to?

E: I'd like to try some Polish food. Is there a restaurant serving typical Polish dishes near here?

Y: Yes, but I don't know where. I don't like Polish food.

E: I see, but could you still recommend a typical Polish dish?

Y: I don't know. Perhaps bigos.

Przeanalizujmy teraz poszczególne punkty polecenia.

- Dowiedz się, jaki rodzaj restauracji go interesuje.
- Poinformuj go, gdzie taka restauracja się znajduje.
- Poradź mu, co powinien tam zjeść i dlaczego.

(Uczeń zarekomendował bigos, ale użył polskiego słowa, nie wyjaśniając, co to za potrawa i nie powiedział, dlaczego warto jej spróbować.)

Za wykonanie tej części zadania uzyska więc tylko 1 punkt.

Uzupełnij teraz tę rozmowę tak, aby uzyskać 3 punkty za przekaz informacji. Spróbuj wykorzystać notatki zapisane w trakcie przygotowywania się.

E: I'd like to go to a restaurant tonight.

Y: What kind of restaurant would you like to go to?

E: I'd like to try some Polish food. Is there a restaurant serving typical Polish dishes near here?

Y: Yes, there is one _____ next to the Town hall.

E: What dish would you recommend?

Y: _____ like roast duck with apple because _____.

Przeanalizuj teraz następną konwersację – relacjonowanie wydarzeń. Czy zdający użył odpowiednich czasów do relacjonowania wydarzeń?

Znajdź i podkreśl 6 błędów w użyciu czasów gramatycznych.

Y: I have spent last weekend in the mountains.

E: How lovely! Did you have a good time?

Y: Not quite. There was an accident.

E: Oh, what exactly happened?

Y: A girl who walked down the path was slipping and she has crashed into a rock.

E: My goodness! Was it serious?

Y: I'm afraid so. She is taken to hospital and I found out that she has broken her leg.

W poniższej konwersacji wstaw czasowniki z nawiasów w odpowiedniej formie.

Y: I (spend) _____ last weekend in the mountains.

E: How lovely! Did you have a good time?

Y: Not really. There was an accident on the slope.

E: Oh, what exactly happened?

Y: A girl (ski) _____ down the slope and she (crash) _____ into a rock.

E: My goodness! Was it serious?

Y: I'm afraid so. She (be) _____ taken to hospital. Then I found out that she (break) _____ her leg.

Przeczytaj teraz konwersację C – negocjowanie.

Y: Well, I want to paint the walls in my room yellow?

E: I don't think the room needs painting.

Y: But I want to paint it. I want to live in a yellow room.

E: No, I don't agree. I like it as it is now.

Y: Ok. I don't want to live here.

Czy zdający zrealizował wszystkie punkty polecenia? Sprawdźmy:

- poprosił o pozwolenie na przemalowanie pokoju;
- w związku z jego wahaniem, podał argumenty przemawiające za przemalowaniem pokoju;
- w związku z jego odmową, zagroził rezygnacją z wynajmowania pokoju.

Zdający otrzyma 3 punkty za realizację zadania, ale jego bogactwo językowe będzie bardzo nisko ocenione. Zdający nie potrafi grzecznie prosić o pozwolenie. Do realizacji tego zadania użył tylko dwóch czasowników: *want* i *live*.

Uzupełnij teraz poniższą konwersację używając wyrażen z notatek.

Y: Do you _____ the walls in my room yellow?

E: I don't think the room needs painting.

Y: It looks dark and gloomy with these grey walls. If I paint it, it will look _____ and _____ .

E: No, I don't agree. I like it as it is now.

Y: In that case I'm afraid I'll _____ somewhere nicer.

Przeczytaj poniższy opis tego obrazka. Czy uważasz, że spełnia on wymogi za 2 punkty?

In the picture there is a bush and some grass. I can see a dog, a woman and a girl. It is summer. It is hot. They are standing. They are in the country.

Ten opis jest to opis chaotyczny, a nie logicznie uporządkowany. Zdający może za taką odpowiedź dostać tylko 1 punkt.

Uzupełnij poniższy tekst tak, aby uzyskać pełny i logiczny opis ilustracji.

In the picture I can see _____ with a dog. They are on _____ in the country. The woman and the girl are _____ on a path and the dog is _____ on the grass. In the background there is a big, green _____. It must be _____ because the woman and the girl are wearing summer _____: shorts and sleeveless tops. I think they are talking.

Pytania do ilustracji znajdują się jedynie w zestawie egzaminatora, ale na pewno będą one związane tematycznie z obrazkiem. Spróbuj przewidzieć, jakie pytania mogą zostać zadane do ilustracji w naszym zestawie. Przede wszystkim, jakiej tematyki będą one dotyczyć: miejsca zamieszkania, życia towarzyskiego i rodzinnego, sposobu spędzania wakacji czy może świata przyrody?

Pytania do zadania 2 brzmią następująco:

1. *What do you think the woman and the girl are talking about? What makes you think so?*
2. *What do you think are the good and bad sides of having a pet?*

Pamiętaj, że pytania wymagają pełnych odpowiedzi, a więc jeśli wyrazisz opinię, musisz ją uzasadnić. Przeczytaj poniższe odpowiedzi zdającego i zastanów się, czy są to pełne odpowiedzi.

ODPOWIEDŹ NA PYTANIE 1

I think that the woman and the girl are talking about the dog.

ODPOWIEDŹ NA PYTANIE 2

I think that it is good to have a dog because a dog can be a friend, especially when you don't have a brother or sister.

Zwróć uwagę, że zdający odpowiedział jedynie na część pierwszego pytania, ponieważ nie uzasadnił swojej opinii. Pytanie drugie wymagało przytoczenia zarówno dobrych, jak i złych stron posiadania zwierzęcia w domu. Zdający podał tylko dobrą stronę.

Podczas egzaminu skoncentruj się na zrozumieniu pytań i pamiętaj o udzielaniu pełnych odpowiedzi. Jeśli nie masz pewności, że zapamiętałeś całe pytanie, poproś o powtórzenie go. Wyrażając swoją opinie, zawsze ją uzasadnij.

Uzupełnij wypowiedź zdającego wykorzystując podpowiedzi podane w nawiasach.

ODPOWIEDŹ NA PYTANIE 1

In my opinion the woman and the girl are talking about the dog. I think so because the woman (point at the dog) _____ and the girl (look at it, listen) _____. Perhaps the woman (teach) _____ the girl how to train a dog.

ODPOWIEDŹ NA PYTANIE 2

I think that it is good to have a dog because a dog can be a friend, especially when you don't have a brother or sister. Besides, (have some exercise) _____ when you play with your dog or take it for a walk. On the other hand, there are some problems, too. When you (go on holiday) _____, you (be not always allowed) _____ to take your dog with you and you have to find someone to look after it.

Odpowiedz na drugie pytanie, mówiąc o innym zwierzętku i używając innych argumentów.

III

POZIOM PODSTAWOWY

EGZAMIN PISEMNY

W części WYPOWIEDŹ PISEMNA masz do napisania dwa teksty: krótką formę użytkową (notatkę, pocztówkę, ogłoszenie, zaproszenie, wiadomość albo ankietę) oraz dłuższą formę użytkową (list prywatny albo formalny). Obydwa te zadania sprawdzają przede wszystkim umiejętność skutecznego komunikowania się na piśmie, a więc należy przekazać w zrozumiały sposób informacje zawarte w poleceniu. Dodatkowo w dłuższym tekście należy zmieścić się w podanym limicie słów i zachować formę listu prywatnego lub formalnego. Aby uzyskać 2 punkty za formę, twój list musi spełnić następujące wymogi: musi zawierać odpowiedni dla danego typu listu zwrot rozpoczynający i kończący oraz wstęp, rozwinięcie i zakończenie, musi być spójny i logiczny i mieścić się w limicie słów (120–150) z tolerancją $\pm 10\%$ słów. Spełnienie tych wymogów nie jest trudne nawet, jeśli twój poziom języka jest niski. Ocenie podlega także bogactwo i poprawność językowa.

KRÓTKI TEKST UŻYTKOWY

Zapoznaj się z zadaniem sprawdzającym umiejętność pisania krótkiego tekstu użytkowego z matury 2005, a następnie przeanalizuj tekst napisany przez zdającego i sprawdź, ile z określonych w poleceniu informacji zdołał on skutecznie przekazać.

Gościsz u siebie kolegę z Walii. Wcześniej rano musisz wyjść z domu, a nie chcesz budzić gościa. Przed wyjściem z domu zostaw dla niego wiadomość. Napisz:

- dlaczego musiałeś wyjść,
- jak długo cię nie będzie,
- co może zjeść na śniadanie,
- co będziecie robić, kiedy wrócisz.

Sorry, I had to go out. I'll be back for an hour or so. You can have breakfast: the cornflakes and milk are in the kitchen. What would you like to do in the evening?

Przeanalizujmy teraz ten tekst pod kątem zgodności z poleceniem:

- dlaczego musiałeś wyjść – Sorry, I had to go out – zdający nie podał przyczyny wyjścia, a więc za tę informację dostanie 0 punktów;
- jak długo cię nie będzie – I'll be back for an hour or so – zdający podał na jak długo przyjdzie do domu, a nie kiedy. Prawdopodobnie użył przyimka for w znaczeniu za i w ten sposób jego informacja nie jest zgodna z poleceniem, chociaż poprawna gramatycznie, a więc także za tę informację dostanie 0 punktów;
- co może zjeść na śniadanie – You can have breakfast: the cornflakes and milk are in the kitchen – zdający podał, co jego kolega może zjeść na śniadanie, a więc za tę informację dostanie 1 punkt;
- co będziecie robić, kiedy wrócisz – What would you like to do in the evening? – zdający nie zaproponował niczego na wieczór, ale zapytał, co kolega chciałby robić, a więc i za przekazanie tej informacji dostanie 0 punktów.

Tekst napisany przez zdającego jest bez zarzutu pod względem językowym, ale niestety, tylko jedna informacja została przekazana zgodnie z poleceniem i w ten sposób za całe zadanie można przyznać tylko 1 punkt na 5 możliwych.

Pamiętaj więc, żeby dokładnie czytać całe polecenie i pisać to, co jest w nim wymagane. Jeśli nie masz pewności, czy wyrażasz się precyzyjnie, użyj innego zwrotu, który na pewno znasz, a który także spełnia zadanie.

PRZEKAZANIE MNIEJ NIŻ TRZECH Z WYMAGANYCH CZTERECH INFORMACJI POWODUJE AUTOMATYCZNIE UTRATĘ PUNKTU ZA POPRAWNOŚĆ, NAWET JEŚLI TEKST JEST BEZBŁĘDNY.

Uzupełnij poniższy tekst tak, aby stanowił on pełną realizację zadania.

Sorry, I had to go out because _____. I'll be back _____. You can have breakfast: the cornflakes and milk are in the kitchen. What do you think about _____ in the evening?

DŁUŻSZY TEKST UŻYTKOWY

Zapoznaj się z zadaniem sprawdzającym umiejętność pisanie dłuższego tekstu użytkowego z matury 2005 i podaj, jaki rodzaj listu należy napisać.

Starasz się o przyjęcie na studia w jednym z brytyjskich lub amerykańskich uniwersytetów. Napisz list, który prześlesz na wybraną uczelnię.

- Poinformuj, skąd dowiedziałeś się o tej uczelni i jakim kierunkiem jesteś zainteresowany.
- Zaprezentuj się jako odpowiedni kandydat i wymień przynajmniej jedno swoje osiągnięcie.
- Poinformuj, od jak dawna uczysz się angielskiego i jaki jest twój poziom zaawansowania.
- Podaj dwa argumenty uzasadniające twój wybór uczelni za granicą.

Przeanalizuj tekst napisany przez zdającego i odpowiedz na następujące pytania:

1. Czy zdający zastosował odpowiedni do treści rodzaj listu?
2. Ile słów liczy ten list?
3. Czy zdający przekazał wszystkie wymagane informacje?

*Hi,
I found the information about your college in the local newspaper. I want to study law. I am interested in political problems. I won a school competition about the European Union. I have been learning English for 5 years and my English is good. I want to study abroad to improve my English and meet interesting people.
Yours, XYZ*

Odpowiedzmy teraz na zadane pytania.

1. Zdający napisał list prywatny, a nie formalny.

Zgodnie z kryteriami oceny dłuższego tekstu użytkowego ten list nie spełnia wymogów formy, ponieważ występują w nim jedynie dwa elementy z pięciu charakteryzujących poprawny list.

☐ Zwrot grzecznościowy rozpoczynający list typowy dla listu formalnego	☐
☐ Wstęp	☐
☐ Rozwinięcie	☒
☐ Zakończenie	☐
☐ Zwrot grzecznościowy kończący list typowy dla listu formalnego	☐

Razem za formę zdający uzyskuje 0 punktów.

- Objętość pracy wynosi mniej niż 50% wymaganej liczby słów (59 słów), zatem zarówno bogactwo językowe, jak i poprawność muszą być ocenione na 0 punktów.
- Zdający przekazał wszystkie określone w poleceniu informacje. Otrzyma więc 4 punkty za treść.

W tej sytuacji list, który jest językowo poprawny i przekazano w nim wszystkie wymagane informacje może być oceniony jedynie na 4 punkty na 10 możliwych. Zauważ, jak łatwo stracić aż 6 punktów niezależnie od umiejętności językowych.

Pamiętaj więc o zachowaniu formy listu. Po napisaniu listu sprawdź, czy użyłeś odpowiedniego dla danego typu listu zwrotu rozpoczynającego i kończącego, czy składa się on ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia, czy jest spójny i logiczny i czy mieści się w limicie słów 120–150 z tolerancją 10% liczby słów. Realizacja pierwszego punktu (kropki) z polecenia najczęściej nie jest wstępem, a ostatniego zakończeniem. Należy napisać choćby jedno zdanie od siebie.

Uzupełnij poniższy list tak, aby spełniał on wszystkie wymogi dotyczące formy i liczby słów oraz, żeby jego treść była zgodna z poleceniem.

Dear _____,
 I am writing to apply for a place on _____.
 I have read your advertisement in _____.
 I think I am a suitable candidate because _____
 _____ . I have been studying English _____
 _____ . In 2003 I won _____
 _____ .
 I would like to study _____
 _____ . I hope _____
 _____ .
 _____ ,
 XYZ

IV POZIOM ROZSZERZONY

EGZAMIN USTNY

ZADANIE 1

Zadanie 1 polega na prowadzeniu rozmowy na temat materiału stymulującego. Twoim zadaniem będzie prezentacja tego materiału oraz udzielenie odpowiedzi na kilka dotyczących go pytań, które sprawdzają umiejętność interpretowania oraz wyrażania i uzasadniania opinii. Pytania znajdują się w zestawie egzaminującym. Za tę rozmowę możesz uzyskać 6 punktów, bez względu na umiejętności językowe. Te bowiem są oceniane za całość egzaminu, a więc za obydwa zadania i można za nie uzyskać 7 punktów.

ZADANIE 2

Zadanie 2 polega na prezentacji jednego z dwóch tematów zamieszczonych w zestawie i dyskusji z egzaminującym na zaprezentowany temat. Prezentacja tematu, trwająca około 3 minut, powinna być poprawnie skonstruowana, a więc zawierać wstęp, rozwinięcie i zakończenie. Aby uzyskać jak najwięcej punktów, musisz przedstawić bogatą treść i ująć temat wielostronnie. Za tę część egzaminu możesz uzyskać 7 punktów: 3 za prezentację i 4 za dyskusję.

Po wylosowaniu zestawu będziesz miał 15 minut na przygotowanie się do odpowiedzi. Należy jak najlepiej wykorzystać ten czas. Przede wszystkim przeanalizuj materiał stymulujący. Pytania, które zada egzaminujący będą dotyczyły tego materiału, a więc nie powinny cię zaskoczyć. Pierwsze pytanie będzie na pewno prośbą o przedstawienie materiału w odniesieniu do głównego problemu zasygnalizowanego w poleceniu. To oznacza, że nie masz szczegółowo opisywać poszczególnych obrazków i innych jego elementów, ale masz je przedstawić, łącząc je w logiczną całość podporządkowaną tematowi materiału. Kolejne pytania sprawdzają umiejętność interpretowania materiału oraz wyrażania i uzasadniania opinii. Ostatnie pytanie nie odnosi się bezpośrednio do materiału, ale jest z nim tematycznie związane i wymaga trochę bardziej rozbudowanej, kilkuzdaniowej odpowiedzi. Przygotowując się, spróbuj ogarnąć w jedną logiczną całość wszystkie elementy materiału. Nie pisz tego opisu, po stracisz czas potrzebny do przygotowania się do zadania 2.

Przygotowując się do zadania 2, musisz przede wszystkim dokonać wyboru tematu. Przeanalizuj obydwa tematy. Jeśli masz wątpliwości, czy dobrze rozumiesz któryś z nich, nie wybieraj tego wątpliwego, ponieważ istnieje ryzyko, że twoja prezentacja będzie całkowicie lub częściowo niezgodna z tematem. Najlepiej napisz sobie plan prezentacji. Bardzo często temat będzie sformułowany tak, że twoja prezentacja będzie podobna do rozprawki. Oczywiście jej treść nie będzie oceniana tak, jak treść rozprawki, ale też powinna być spójna, logiczna, podporządkowana myśli przewodniej i wieloaspektowa. To oznacza, że jeśli będziesz w niej poproszony o opinie na jakiś temat, to powinieneś przytoczyć także opinię odmienną, wskazując, dlaczego się z nią nie zgadzasz. Po zakończeniu prezentacji będziesz dyskutował na jej temat z egzaminującym. Jego pytania mogą dotyczyć zarówno treści, jak i konstrukcji wypowiedzi, a ocenie podlega udział w dyskusji, wyrażanie i obrona opinii oraz argumentowanie.

Zapoznaj się z poniższym zestawem na egzamin ustny na poziomie rozszerzonym, a następnie przeanalizuj zamieszczone odpowiedzi zdającego i zobacz, jakich błędów musisz się wystrzeżać.

ZESTAW ZDAJĄCEGO

POZIOM ROZSZERZONY

ZADANIE 1

ROZMOWA NA PODSTAWIE MATERIAŁU STYMULUJĄCEGO

Przeanalizuj przedstawiony materiał.

Przygotuj się do jego prezentacji i rozmowy z egzaminującym na temat:

- rodzajów nałogów,
- ich przyczyn i skutków,
- sposobów walki z nimi.

YOUNG PEOPLE CAN BE PUT UNDER PRESSURE TO TAKE DRUGS FROM THEIR FRIENDS OR OTHER PEOPLE. BUT DRUGS ARE ILLEGAL AND EVERYONE HAS THE RIGHT TO SAY NO.

Giving up smoking?
You may need some
help.

Zapoznaj się z podanymi tematami. Wybierz jeden i przygotuj się do jego 2–3-minutowej prezentacji oraz dyskusji z egzaminującym.

1. *It is often said that violence among young people is caused by television and computer games. Do you agree with this opinion? Why? Why not?*
2. *What are the advantages and disadvantages of Internet shopping?*

Egzaminujący zada poniższe pytania do zadania 1:

1. *Could you present the material in relation to the main idea?*
2. *What reason for starting an addiction is mentioned in the material?*
3. *How can you interpret the bottom left picture?*
4. *Do you think that the ways of fighting an addiction presented in the material are effective or not? Why?*
5. *Do you think that a ban on smoking in public places is a violation of human rights? Justify your opinion.*

Ponieważ pierwsze pytanie jest takie samo dla wszystkich zestawów, poświęcimy mu więcej uwagi. Pozostałe pytania potraktuj jako materiał ćwiczeniowy i odpowiedz na nie, pamiętając o udzielaniu pełnych odpowiedzi i uzasadnianiu swojej opinii.

Za odpowiedź na pytanie 1 zdający może otrzymać 2 punkty, pod warunkiem, że dokona pełnej prezentacji materiału. Czym więc jest pełna prezentacja?

Przeczytaj odpowiedź zdającego na pierwsze pytanie. Czy jest to odpowiedź za 2 punkty?

In the material I can see two short texts and four pictures. In one picture there are three boys who are smoking cigarettes. In the next picture there is a man smoking a cigarette and half of his face is decaying. There is also a poster with the names of addictions and a packet of nicorette.

Zdający przedstawił wszystkie elementy tego materiału, ale nie dokonał tego w odniesieniu do głównego problemu i nie podał, czego dotyczą dwa krótkie teksty. Taka prezentacja będzie oceniona na 1 punkt.

Uzupełnij poniższą odpowiedź na pierwsze pytanie tak, aby uzyskać za nią 2 punkty.

*The main idea of the material is _____
_____. It is illustrated by a short text about a possible reason for young people's addictions and a picture of three boys smoking cigarettes. Another picture presenting the possible results of smoking shows _____
_____. Apart from smoking there are other addictions such as _____ and there is a caption warning against them on a poster. The problem of fighting a habit is represented by _____
and _____.*

2. What reason for starting an addiction is mentioned in the material?

Zwróć uwagę na ten element materiału, który zawiera odpowiedź na to pytanie, a więc tekst:

Young people can be put under pressure to take drugs from their friends or other people. But drugs are illegal and everyone has the right to SAY NO.

Musisz jednak zrozumieć ten tekst i powiedzieć własnymi słowami, jak go rozumiesz.

3. How can you interpret the bottom left picture?

Obrazek, o który chodzi w pytaniu przedstawia palącego mężczyznę. Połowa jego twarzy jest w stanie rozkładu. Interpretacja nie będzie więc zbyt trudna. Musisz powiedzieć, jakie znaczenie ma ten makabryczny obraz.

4. Do you think that the ways of fighting an addiction presented in the material are effective or not? Why?

To pytanie dotyczy elementów materiału, ale nie jest pytaniem o interpretację. Musisz jednak najpierw podać sposoby zwalczania nałogów przedstawione w materiale, a więc plakaty o odpowiedniej treści oraz środki farmakologiczne, a następnie wyrazić swoją opinię na temat ich skuteczności i uzasadnić ją.

5. Do you think that a ban on smoking in public places is a violation of human rights? Justify your opinion.

Ostatnie pytanie jest związane tematycznie z materiałem, ale nie dotyczy bezpośrednio żadnego z jego elementów. Pamiętaj o pełnym uzasadnieniu swojej opinii. Krótka odpowiedź „tak” albo „nie” nie wystarczy. Należy podać kilkudzaniowe uzasadnienie.

ZADANIE 3

Wyobraź sobie, że zdający wybrał pierwszy temat, a więc:

It is often said that violence among young people is caused by television and computer games. Do you agree with this opinion? Why? Why not?

Jak należy się przygotować do prezentacji tematu, aby efektywniej wykorzystać czas? Na pewno nie należy pisać całej prezentacji. Może nie wystarczy czasu, a poza tym czytanie z kartki nie zrobi dobrego wrażenia na komisji. Najlepszym sposobem będzie przygotowanie bardziej lub mniej szczegółowego planu. Unikniesz w ten sposób chaotycznej i nieuporządkowanej wypowiedzi. Przemyśl, jakie stanowisko zajmiesz, rozpatrując problem zawarty w temacie, jakich użyjesz argumentów i jakie przytoczysz przykłady potwierdzające twoją opinię. Zastanów się nad argumentami przeciwnymi i dlaczego się z nimi nie zgadzasz oraz nad podsumowaniem, które będzie logicznie wynikać z twojej wypowiedzi.

Uzupełnij poniższy plan prezentacji tematu i, wykorzystując go, wygłoś prezentację. Sprawdź, ile czasu zajmie ci wypowiedź.

Wstęp – twoja opinia _____
_____
Rozwinięcie _____
Argumenty _____
Przykłady _____
Opinia _____

Pamiętaj, że treść prezentacji tematu powinna być bogata i wielostronna. Należy więc oprócz swojej opinii z uzasadnieniem i przykładami podać opinię przeciwstawną.

Przeczytaj fragment poniższej prezentacji i uzupełnij ją przykładami we wskazanych miejscach.

Violence among young people has become a serious problem in the last twenty years. One of the reasons might be the increasing popularity of computer games and television programmes, including cartoons, showing brutal murders and involving young people's imaginations. Even small children usually have unlimited access to television and computer games. They very often watch films and play computer games without adult supervision. They accumulate bad feelings and emotions and then they try to get rid of them uncontrollably, which may be manifested in the form of violent acts.

There are numerous examples of crimes committed by minors. (Podaj przykłady takich przestępstw).

However, some people say that there must be other reasons for young people's violence. They claim that old fairy tales read by older generations are full of violence as well. (Podaj przykłady takich bajek.)

All in all, I agree that violence among young people is caused by television and computer games, but not only they are to blame.

Ta prezentacja jest całkowicie zgodna z tematem, zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, ale nawet po uzupełnieniu przykładami nie jest pełna. Zastanów się, jak ją uzupełnić, aby mogła być oceniona na 3 punkty?

Druga część zadania 2 na poziomie rozszerzonym to dyskusja z egzaminatorem na temat przedstawiony przez zdającego. Egzaminator zadaje kilka pytań dotyczących na przykład konstrukcji prezentacji, argumentacji i z pewnością przynajmniej jedno, które sprawdzi, czy umiesz bronić własnej opinii.

PRZYKŁADOWE PYTANIA DO TEJ PREZENTACJI MOGŁYBY WYGLĄDAĆ NASTĘPUJĄCO:

1. *What other reasons for children's violence can be mentioned?*
2. *Do you agree that classic fairy tales are full of violence? Why?*
3. *You said that children have unlimited access to television and computers. I don't agree with you on that.*
4. *Can you think of any solution to the problem of violence among young people?*

Odpowiedz na powyższe pytania.

POZIOM ROZSZERZONY

EGZAMIN PISEMNY

Twoim zadaniem na egzaminie pisemnym będzie, podobnie jak na poziomie podstawowym, rozwiązanie zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstu czytanego połączone z zadaniem sprawdzającym rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych (arkusz II). Druga część egzaminu na poziomie rozszerzonym (arkusz III) to zadania otwarte sprawdzające stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych oraz umiejętność pisania dłuższej wypowiedzi we wskazanej formie (rozprawka, opowiadanie, opis, recenzja) na jeden z trzech tematów do wyboru. W tym zadaniu ocenie podlega treść, kompozycja, bogactwo językowe i poprawność. Aby uzyskać jak najwięcej punktów za wypowiedź pisemną, musisz nauczyć się, jak pisać w każdej z wymaganych form oraz, co w każdej z tych form stanowi o bogactwie języka. Stosunkowo łatwo będzie ci uzyskać punkty za treść i kompozycję, jeśli zastosujesz się do wymogów określonych w kryteriach oceniania wypowiedzi pisemnej. Twoje wypracowanie będzie oceniane według tych kryteriów, więc nie możesz

sobie pozwolić na eksperymenty w zakresie formy wypowiedzi. Egzamin nie jest konkursem literackim, a twoja praca będzie „mierzona” według ustalonego wzoru i jeśli do tej miary jej nie dostosujesz, stracisz niepotrzebnie punkty za treść, nawet jeśli pozostałe elementy pracy będą bez zarzutu. Przeanalizujemy teraz kryterium treści dla wszystkich wymaganych form wypowiedzi.

A ROZPRAWKA

KRYTERIUM OCENY	A - 5 PKT	B - 4, 3, 2 PKT	C - 1, 0 PKT
ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:
<p>I. TREŚĆ rozumie wybrany temat;</p> <p>dostosowuje treść do formy wypowiedzi:</p> <p>☐ formułuje tezę</p> <p>☐ omawia temat</p> <p>☐ podsumowuje temat</p> <p>zna realia danego obszaru językowego (kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości)</p>	<p>1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem</p> <p>2. prawidłowo formułuje tezę/antytezę adekwatną do tematu</p> <p>3. omawia temat, trafnie dobierając argumenty za i przeciw</p> <p>4. podsumowuje temat</p> <p>5. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego</p>	<p>1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem</p> <p>2. formułuje tezę/antytezę pozostającą w związku z tematem</p> <p>3. omawia temat, częściowo trafnie dobierając argumenty za i przeciw</p> <p>4. podejmuje próbę podsumowania tematu</p> <p>5. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego</p>	<p>1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu</p> <p>2. nieudolnie formułuje tezę/antytezę lub nie formułuje jej</p> <p>3. omawia temat, często nietrafnie dobierając lub pomijając argumenty za i przeciw</p> <p>4. podsumowanie nie wynika z tekstu rozprawki lub nie podsumowuje tematu</p> <p>5. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego</p>

Jeśli chcesz napisać rozprawkę, której treść będzie oceniona na 5 punktów, musisz spełnić wymagania określone w kolumnie A, a więc praca musi być w całości na temat. Musisz także nauczyć się prawidłowo formułować tezę w zależności od typu rozprawki. Jeżeli w temacie zawarte jest sformułowanie sugerujące przytoczenie argumentów za i przeciw, to znaczy, że masz napisać rozprawkę argumentatywną (*For and Against Essay*). Wówczas prawidłowo sformułowana teza jest powtórzonym tematem lub jego parafrazą. Może też być postawiona w formie pytania. Jeden z tematów maturalnych w 2005 roku brzmiał:

Mamy w domach coraz więcej urządzeń elektrycznych i elektronicznych ułatwiających lub uprzyjemniających nam życie. Napisz rozprawkę przedstawiając dobre i złe strony takiej sytuacji.

W tego typu rozprawce wstęp musi określać temat i zawierać tezę, ale nie może zawierać opinii autora. Ta może się znaleźć w podsumowaniu. Prawidłowo sformułowana teza do tego tematu może brzmieć:

People have more and more electric and electronic equipment in their households. There are advantages and disadvantages (good and bad sides) of this situation.

People have more and more electric and electronic equipment in their households. In this composition I will present the advantages and disadvantages (good and bad sides) of this situation.

People have more and more electric and electronic equipment in their households. What are the advantages and disadvantages (good and bad sides) of this situation?

Rozwinięcie powinno zawierać dwa akapity: jeden poświęcony argumentom „**za**”, a drugi „**przeciw**” lub odwrotnie. Kolejność zależy od tego, co chcesz napisać w podsumowaniu, ponieważ powinno ono logicznie wynikać z ostatniego akapitu rozwinięcia. Pamiętaj, aby do przytaczania argumentów stosować różnorodne służące do tego zwroty, np.: *on the one hand, firstly, secondly, finally* itd. W celu wprowadzenia argumentów przeciwnych, użyj: *however, nevertheless, on the other hand* itd. Naucz się zwrotów charakterystycznych dla rozprawki. Znajdziesz je w podręczniku w części poświęconej sprawności pisania oraz w różnego rodzaju repetytoriach maturalnych i podręcznikach na temat rozwijania umiejętności pisania w języku angielskim.

Jeżeli temat rozprawki sformułowany jest tak, że wymaga wyrażenia opinii, to znaczy, że należy napisać tzw. *Opinion Essay*. W takim wypadku należy we wstępie przedstawić swoją opinię, a następnie, w rozwinięciu, poprzeć ją argumentami i przedstawić opinię przeciwną. Przykładowy temat takiego typu rozprawki może brzmieć:

Napisz rozprawkę na temat: „Chirurgia plastyczna – potrzeba czy próżność?”

W tego typu rozprawce wstęp musi zawierać opinię autora. Jej brak jest oceniany tak, jak brak tezy w rozprawce argumentatywnej. Rozwinięcie powinno zawierać argumenty potwierdzające twoją opinię wraz z uzasadnieniem oraz opinię przeciwną. W zakończeniu należy powtórzyć swoją opinię innymi słowami.

Przeczytaj poniższą rozprawkę i odpowiedz na zamieszczone pod nią pytania.

The invention of electricity was a milestone in the development of mankind. I can't imagine now life without the computer, television, fridge or electric kettle. I think that it would be very difficult to live without electricity.

Firstly, electricity enables us to prepare our meals quickly and safely. You do not have to worry that your kettle will burn if you forget to turn the gas off while boiling water. If you use an electric kettle, it will switch off automatically when the water boils.

Secondly, you can keep your food fresh thanks to the fridge and freezer. You can also wash your clothes without using much effort. You just put the laundry into the washing machine, press the button and after an hour or so it is clean.

What is more, electricity makes our life more pleasant thanks to such equipment as the computer, television or any kind of hi-fi. When you are tired and do not want to go out, you can always surf the Internet, listen to music or watch an interesting program on TV.

I remember a day when there was an electricity failure. It was horrible! I could neither make coffee for myself nor watch TV. The house was cold and dark and the only thing I could do was to go to sleep or talk on the phone.

To sum up. I must say that electricity is very important, but on the other hand you have to pay very high electricity bills, which drives me mad.

1. Czy ta rozprawka jest w całości zgodna z tematem?
2. Czy we wstępie został określony temat?
3. Czy we wstępie postawiona została teza adekwatna do tematu?
4. Czy omówiono temat, trafnie dobierając argumenty za i przeciw?
5. Czy podsumowanie tematu wynika logicznie z treści rozprawki?

Niestety, odpowiedź na każde z tych pytań brzmi **NIE!** Przeanalizujemy poszczególne pytania i przyznajmy punkty za treść zgodnie z kryteriami oceniania.

AD. 1

Praca jest częściowo nie na temat, ponieważ autor pisze nie tylko o urządzeniach elektrycznych i elektronicznych, ale także o elektryczności w ogóle. Fragment:

I remember a day when there was an electricity failure. It was horrible! I could neither make coffee for myself nor watch TV. The house was cold and dark and the only thing I could do was to go to sleep or talk on the phone.

jest niezgodny z tematem. **(2–3 PKT.)**

AD. 2 i 3

Autor nie określił tematu i nie sformułował tezy. Podał jedynie swoją opinię i to w dodatku nie związaną z tematem. **(0 PKT.)**

AD. 4

Autor omówił część tematu, ponieważ w rozwinięciu nie przytoczył argumentów przeciwnych. Jedyne taki argument zawarty jest w zakończeniu. **(1 PKT)**

AD. 5

Autor podsumował temat, ale jego podsumowanie nie wynika logicznie z treści rozprawki. W rozwinięciu podaje on same pozytywne aspekty posiadania sprzętu elektrycznego i elektronicznego, a w zakończeniu przytacza argument przeciwny. **(1 PKT)**

Treść tej rozprawki została oceniona na **1 PUNKT**. Autor stracił aż 4 cenne punkty tylko dlatego, że nie znał lub nie przestrzegał zasad pisania rozprawki argumentatywnej.

CO MOŻESZ ZROBIĆ, ŻEBY NIE POPEŁNIĆ TAKIEGO BŁĘDU?

Pamiętaj, żeby poznać wymagania dotyczące danej formy i pisząc swoją pracę zastosować się do nich.

W tym celu naucz się pisać plan wypowiedzi. W przypadku rozprawki możesz zastosować następujący schemat:

TEZA: People have more and more electric and electronic equipment in their households. There are advantages and disadvantages of such a situation.	
ARGUMENTY ZA	ARGUMENTY PRZECIW
<hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/>
PODSUMOWANIE:	

Uzupełnij plan rozprawki swoimi argumentami i skrótem podsumowania, a następnie napisz rozprawkę według tego planu.

JĘZYK ROZPRAWKI.

Pamiętaj także o bogactwie językowym: leksykalnym i gramatycznym. W przypadku rozprawki, wszelkie wyrażenia służące do wprowadzania argumentów, przykładów, przeciwnej opinii oraz podsumowania podniosą wartość twojej pracy i możesz się ich nauczyć przed egzaminem. Przydadzą ci się niezależnie od tego, jaki będzie temat rozprawki i podniosą wartość twojej pracy, nawet jeśli słownictwo związane ściśle z tematem będziesz znać w stopniu dość ograniczonym. Bogactwo struktur gramatycznych powinno się przejawiać głównie poprawnym stosowaniem zdań złożonych i zdań w stronie biernej. Poprawny styl to styl formalny. Unikaj więc osobistych, nacechowanych emocjami opinii.

B OPIS

KRYTERIUM OCENY	A – 5 PKT	B – 4, 3, 2 PKT	C – 1, 0 PKT
ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:
<p>I. TREŚĆ rozumie wybrany temat;</p> <p>dostosowuje treść do formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przedstawia informacje na temat opisywanej osoby, miejsca, zdarzenia; ● opisując, zachowuje logiczny porządek, np. zasadę od ogółu do szczegółu; ● przedstawia swoje opinie na temat opisywanej osoby, miejsca, zdarzenia; <p>zna realia danego obszaru językowego (<i>kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości</i>).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem; 2. przedstawia istotne informacje na temat opisywanej osoby, miejsca, zdarzenia; 3. opisuje, zachowując logiczny porządek, np. od ogółu do szczegółu; 4. przedstawia swoje opinie i uzasadnia je; 5. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem; 2. przedstawia ogólne informacje na temat opisywanej osoby, miejsca, zdarzenia; 3. opisuje, zachowując w przeważającej części pracy logiczny porządek, np. od ogółu do szczegółu; 4. przedstawia swoje opinie, częściowo uzasadnia je; 5. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu; 2. przedstawia zbyt mało informacji na temat opisywanej osoby, miejsca, zdarzenia; 3. opisuje, najczęściej nie zachowując logicznego porządku; 4. przedstawia swoje opinie lecz nie uzasadnia ich lub nie przedstawia swoich opinii; 5. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego.

Podobnie, jak w przypadku rozprawki, aby uzyskać 5 punktów za treść, należy napisać opis zgodnie z wymaganiami określonymi w kryteriach oceniania. Praca musi być całkowicie zgodna z tematem. We wstępie należy podać ogólne informacje na temat opisywanej osoby lub miejsca (tj. w przypadku osoby – jej imię i nazwisko, płeć, wiek, zajęcie lub inną istotną dla danego tematu informację, a w przypadku miejsca należy określić, co to jest za miejsce i podać położenie, wielkość, cechy kra-

jobrazu, czy wiek w przypadku miejscowości lub budynku). W przypadku opisu miejsca, we wstępie także należy podać, z jakich powodów jest ono opisywane. Opisuując, należy zachować logiczny porządek od ogółu do szczegółu lub rozpocząć od jakiegoś charakterystycznego szczegółu. Opisuując osobę, dobrze jest podać przykłady zachowań ilustrujących cechy charakteru. W tym celu można zastosować narrację do krótkiego opowiadania zdarzeń pokazujących wymienioną cechę. W zakończeniu należy przedstawić swoje opinie lub refleksje na temat opisywanej osoby lub miejsca i uzasadnić je.

Kolejny temat na maturze 2005 brzmiał:

Opisz postać literacką, z którą mógłbyś się zaprzyjaźnić i uzasadnij swój wybór.

Aby napisać pracę całkowicie zgodną z tematem, należy temat przeanalizować i zastanowić się, z jakich elementów on się składa. W przypadku powyższego tematu są to: postać literacka, przyjaźń i uzasadnienie wyboru. Najczęściej popełnianym błędem dotyczącym zgodności z tematem było niezrozumienie pojęcia „postać literacka”. Uczniowie mylili postać literacką z pisarzem czy poetą i opisywali Juliana Tuwima, Henryka Sienkiewicza i wielu innych słynnych pisarzy. Taka praca była uznawana jako w znacznej części niezgodna z tematem. Zdarzało się także, że zdający opisał postać literacką, powiedział, że mógłby się z nią zaprzyjaźnić, ale nie podał dlaczego albo pominął problem zaprzyjaźnienia się w ogóle. W takich przypadkach praca także była częściowo niezgodna z tematem.

Przeczytaj poniższe wypracowanie i podkreśl wszystkie informacje, które są istotne dla opisu osoby i zgodne z tematem.

*The literary character I'd like to make friends with is Ann Shirley from the book **Ann of Green Gables**. She was an orphan who was adopted by a brother and sister but first she had been taken to a family with lots of children and she was to look after them. It was a very hard job so she didn't want to do it. Then she accidentally ended up with Mathew and his sister and she went to school where she met her best friend. She had lots of adventures. The students in that school called her "carrot" because she had red hair. She was so unhappy because of the colour of her hair that she decided to dye it, but it went green. So then she almost committed suicide. Ann was a very good student and she wrote poetry. Then she fell in love with her schoolmate and became a teacher. Her boyfriend became a doctor. They finally got married.*
As to her character, she was absent-minded and crazy but she didn't want to hurt anybody. I think she was lucky that she eventually stayed with Mathew and his sister.

Sprawdźmy teraz, czy to, co podkreśliłeś wystarczy, żeby uzyskać 5 punktów za treść.

- **Informacje na temat opisywanej osoby** – Ann Shirley from the book **Ann of Green Gables**, an orphan, she went to school, Ann was a very good student and she wrote poetry, she became a teacher

Można w tym wypracowaniu znaleźć kilka informacji na temat opisywanej osoby, ale są one porzucane w tekście, natomiast we wstępie mamy jedynie imię i nazwisko oraz tytuł książki. Autor nie podaje żadnej informacji istotnej w związku z tematem, a więc nie wiadomo dlaczego można się z tą osobą zaprzyjaźnić.

- **Cechy wyglądu zewnętrznego i charakteru** – she had red hair, was absent-minded and crazy but she didn't want to hurt anybody

Mamy tu tylko jedną cechę związaną z wyglądem zewnętrznym i dwie cechy charakteru.

- **Refleksje/opinie** – I think she was lucky that she eventually stayed with Mathew and his sister
W całej pracy jest tylko jedna opinia i w dodatku nie ma ona związku z tematem.
- **Dlaczego można się z tą postacią zaprzyjaźnić?**
Brak uzasadnienia.

Największym jednak błędem tej pracy, jeśli chodzi o treść, jest to, że jest częściowo niezgodna z tematem. Autor poświęcił najwięcej miejsca na chaotyczny opis losów Ani, a nie na opis jej wyglądu i charakteru z uwzględnieniem cech istotnych dla zaprzyjaźnienia się.

OCENIMY TERAZ TREŚĆ TEJ PRACY WEDŁUG KRYTERIÓW:

1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu;	1 PUNKT
2. przedstawia ogólne informacje na temat opisywanej osoby;	3 PUNKTY
3. opisuje, najczęściej nie zachowując logicznego porządku;	1 PUNKT
4. przedstawia swoje opinie, lecz nie uzasadnia ich lub nie przedstawia swoich opinii;	1 PUNKT
Razem za treść można przyznać	1-2 PUNKTY

Uzupełnij poniższy plan opisu i napisz wypracowanie na omawiany temat.

PLAN OPISU

WSTĘP
Informacje ogólne, np.:
imię i nazwisko bohatera, tytuł książki, wiek bohatera, zajęcie albo sytuacja życiowa _____
_____

ROZWINIĘCIE
Cechy wyglądu zewnętrznego _____
Cechy charakteru _____

ZAKOŃCZENIE
Refleksje na temat opisywanej osoby z uzasadnieniem, dlaczego chcę się z nią zaprzyjaźnić _____

JĘZYK OPISU.

Bogactwo języka w przypadku opisu polega na znajomości przymiotników adekwatnych do opisywanego miejsca lub osoby. Należy unikać powtarzania ciągle tych samych przymiotników. Struktury gramatyczne będą bogate i urozmaicone, jeśli użyjesz konstrukcji typu: *What I like about*

this place is..., The place is famous for its wonderful..., Not only is she a beautiful girl, but she also..., The building is said to have been the... Pamiętaj także o jednorodnym stylu formalnym bądź nieformalnym w zależności od tematu opisu.

C RECENZJA

KRYTERIUM OCENY	A - 5 PKT	B - 4, 3, 2 PKT	C - 1, 0 PKT
ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:
<p>I. TREŚĆ</p> <p>rozumie wybrany temat,</p> <p>dostosowuje treść do formy wypowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● podaje informacje o recenzowanej pozycji; ● podaje informacje o zawartości treściowej recenzowanej pozycji; ● ocenia; ● poleca bądź nie, podając przyczyny; <p>zna realia danego obszaru językowego (<i>kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości</i>).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem; 2. podaje pełną informację o recenzowanej pozycji (twórca, okoliczności powstania dzieła, okoliczności odbioru); 3. podaje krótką informację o zawartości treściowej recenzowanej pozycji (np. skrót fabuły, prezentacja głównych postaci, problematyki); 4. dokonuje pełnej, wieloaspektowej oceny (np. fabuły, akcji, pracy reżysera, gry aktorów, scenografii, opracowania muzycznego, sposobu ekspozycji obiektów na wystawie); 5. poleca bądź nie, wskazując na walory/wady recenzowanej pozycji; 6. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem; 2. podaje częściową informację o recenzowanej pozycji lub pomija niektóre istotne informacje; 3. podaje zbyt szczegółową lub zbyt ogólną informację o zawartości treściowej utworu; 4. dokonuje niepełnej oceny, uwzględniając niektóre elementy; 5. poleca bądź nie, nie wskazując na walory/wady recenzowanej pozycji; 6. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu; 2. podaje ogólnikową, mało konkretną informację o recenzowanej pozycji lub pomija większość informacji; 3. streszcza utwór lub nie przedstawia zawartości treściowej recenzowanej pozycji; 4. dokonuje bardzo pobieżnej oceny lub nie dokonuje oceny; 5. nie uwzględnia tego elementu; 6. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego.

Kolejną formą wypowiedzi, którą należy opanować jest recenzja. Aby uzyskać 5 punktów za treść, musisz napisać wypowiedź zgodną z tematem i zawierającą wszystkie elementy recenzji według wymogów zawartych w kryteriach oceniania. Najczęstszym błędem popełnianym przez zdających podczas matury w roku 2005 było streszczanie filmu zamiast podania zwięzłej informacji o zawartości treściowej, tak aby czytelnik wiedział, o czym jest film. Poza tym bardzo często zdający nie dokonywali pełnej, wieloaspektowej oceny filmu. Zdający ograniczali się jedynie do gry aktorów, zapominając, że film to także reżyseria, scenariusz, zdjęcia, kostiumy czy muzyka i efekty specjalne.

Analizowane powyżej wypowiedzi były napisane prostym językiem, który z pewnością w kryterium bogactwa językowego nie byłby oceniony na najwyższą liczbę punktów. Poniżej zamieszczamy recenzję, której autor z pewnością opanował język angielski na poziomie zaawansowanym, ale czy na pewno uzyskałby maksymalną liczbę punktów za tę recenzję?
Temat maturalny brzmiał:

Napisz recenzję filmu, o którym mógłbyś powiedzieć, że zmienił twoje poglądy na życie.

Przeczytaj poniższą recenzję i zaznacz w niej fragmenty odpowiadające poszczególnym punktom w kryterium treści.

Recently I have seen a film which is not only entertaining, but also inspiring and thought-provoking. Unlike the films produced nowadays, „Rejs” (The Cruise), impresses the viewer neither with long sequences of breathtaking stunts nor with countless scenes of unspeakable brutality. Although it is difficult to call it a typical comedy, it is hilariously funny.

The story goes smoothly from one gag to another while the characters are spending a Sunday on a yacht on the River Vistula. The main characters' natural style of acting and their ability to express human flaws and amusing peculiarities contribute to the exceptional value of the film.

The day I saw Rejs changed my life forever. I immediately felt I had learned a lot about human nature in general and the Poles in particular. Although it made me less idealistic about life in a society, I can view people in a more critical but still favourable way now.

The film has won a great number of dedicated fans in Poland but it is not a film to conquer European or American cinemas for the simple reason that it would be impossible to translate the dialogues in such a way that they could amuse foreigners.

- **podaje informacje o recenzowanej pozycji** – autor podaje tytuł i gatunek filmu
- **podaje informacje o zawartości treściowej recenzowanej pozycji** – autor pisze tylko jedno zdanie: *The story goes smoothly from one gag to another while the characters are spending a Sunday on a yacht on the River Vistula.*
- **ocenia** – autor ocenia tylko grę aktorów, nie wymieniając nawet ich nazwisk.
- **poleca bądź nie, podając przyczyny** – autor nie pisze nic na ten temat.

W tej sytuacji można przyznać następujące punkty za poszczególne podkryteria:

1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem	5 PKT
2. podaje ogólnikową, mało konkretną informację o recenzowanej pozycji lub pomija większość informacji	1 PKT
3. podaje zbyt szczegółową lub zbyt ogólną informację o zawartości treściowej utworu	2 PKT
4. dokonuje bardzo pobieżnej oceny lub nie dokonuje oceny	1 PKT
5. nie uwzględnia tego elementu	0 PKT

Razem za treść ta praca otrzymałaby jedynie **2 punkty**, a przecież jest napisana przez ucznia o bardzo dobrej znajomości języka angielskiego. Widzisz teraz, jak łatwo stracić cenne punkty tylko dlatego, że nie przestrzega się wymogów danej formy.

Uzupełnij teraz tę recenzję tak, aby mogła być oceniona na 5 punktów w kryterium treści lub, jeśli nie znasz filmu Rejs, napisz recenzję innego filmu, o którym mógłbyś powiedzieć, że zmienił twoje życie.

Recently I have seen a film which is not only entertaining, but also inspiring and thought-provoking. Unlike the films produced nowadays, Rejs (The Cruise) made in _____ by _____, impresses the viewer neither with long sequences of breathtaking stunts nor with countless scenes of unspeakable brutality. Although it is difficult to call it a typical comedy, it is hilariously funny. The dialogues, created by _____, are

The story _____

The main characters, played by _____ in a natural style, express human flaws and amusing peculiarities. This contributes to the exceptional value of the film. The director's job _____

The day I saw Rejs changed my life forever. I immediately felt I had learned a lot about human nature in general and the Poles in particular. Although it made me less idealistic about life in a society, I can view people in a more critical but still favourable way now.

Although the film has won a great number of dedicated fans in Poland, it is not a film to conquer European or American cinemas for the simple reason that it would be impossible to translate the dialogues in such a way that they could amuse foreigners. Personally, I strongly _____ because _____

JĘZYK RECENZJI.

Bogactwo leksykalne będzie związane ze znajomością słownictwa charakterystycznego dla recenzowanej pozycji, a więc w przypadku filmu będą to na przykład: reżyser, scenarzysta, główne role, epizody, fabuła, wszelkie określenia rodzaju filmu itd. Bogactwo struktur gramatycznych to przede wszystkim zdania złożone różnego typu. Poprawny styl powinien być jednorodny: formalny bądź nie, w zależności od adresata recenzji. Pamiętaj, żeby informacja o zawartości treściowej recenzowanej pozycji była zwięzła i napisana w czasie teraźniejszym. **Nie streszczaj filmu, książki czy sztuki teatralnej.**

D OPOWIADANIE

KRYTERIUM OCENY	A - 5 PKT	B - 4, 3, 2 PKT	C - 1, 0 PKT
ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:	ZDAJĄCY:
<p>I. TREŚĆ rozumie wybrany temat;</p> <p>dostosowuje treść do formy wypowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● określa tło akcji; ● odtwarza wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego; ● przedstawia wydarzenie główne; ● opisuje reakcje ludzi, przedstawia wnioski i konsekwencje wydarzenia; <p>zna realia danego obszaru językowego <i>(kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości)</i>.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem; 2. określa czas, miejsce wydarzeń i bohaterów; 3. logicznie odtwarza wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego; 4. szczegółowo przedstawia wydarzenie główne; 5. przekonująco opisuje reakcje ludzi lub/i przedstawia wnioski i konsekwencje wydarzenia; 6. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem; 2. określa tylko dwa z trzech elementów (czas, miejsce wydarzeń, bohaterów); 3. nie zawsze logicznie odtwarza wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego; 4. niezbyt szczegółowo przedstawia wydarzenie główne; 5. nie w pełni przekonująco opisuje reakcje ludzi lub/i przedstawia wnioski i konsekwencje wydarzenia; 6. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu; 2. określa tylko jeden z trzech elementów (czas, miejsce wydarzeń, bohaterów) lub nie określa ich; 3. przedstawia wydarzenia nie tworzące logicznego ciągu; 4. nie przedstawia wydarzenia głównego; 5. nie opisuje reakcji ludzi lub/i nie przedstawia wniosków i konsekwencji wydarzeń; 6. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego.

Ostatnią formą wypowiedzi obowiązującą na egzaminie maturalnym jest opowiadanie. Wbrew pozorom nie jest to łatwa forma wypowiedzi, ponieważ wymaga polotu i talentu literackiego. Jednak, aby napisać opowiadanie wysoko ocenione za treść, znów wystarczy uwzględnić wszystkie podkryteria dotyczące treści. Na egzaminie maturalnym z języka angielskiego w roku 2005 nie było tematu wymagającego napisania opowiadania, ale z analizy prac z innych języków oraz matury 2002 wynika, że najczęstszym błędem popełnianym przez zdających jest pisanie relacji z wydarzeń zamiast opowiadania. W takich pracach brak jest przyczynowo-skutkowego ciągu zdarzeń, które prowadziłyby do zdarzenia głównego, a często także brak jest wydarzenia głównego. Pokażemy to na przykładzie opowiadania pod tytułem: „Wakacyjna przygoda w górach”. Temat nie wydaje się trudny, ale i tu można popełnić w treści błędy, które spowodują utratę punktów.

Przeczytaj poniższe opowiadanie i spróbuj określić, jakie cechy opowiadania w nim znajdziesz, odpowiadając na pytania załączone w tekście.

Last year I decided to spend my summer holiday in the mountains. I like walking, so I thought it would be wonderful to go on long hikes.

I went to the mountains with a group of friends. The weather was awful all the time: it was raining and the strong wind was blowing. We spent the days in the same way. In the morning we usually slept till noon, because there was nothing more interesting to do. Then we had brunch, played some games or read magazines or books. Sometimes we went shopping to the nearby town. In the evening, we usually went out to a disco and stayed there till midnight or we drove to town to watch a film in the local cinema. After the first week of our holidays we realised that it was really boring.

(Czy ten wyróżniony fragment jest przyczynowo-skutkowym ciągiem zdarzeń prowadzącym do wydarzenia głównego?)

One morning the weather was a little better. It stopped raining and there was some sunshine, so we went for a walk in the mountains.

Unfortunately, I slipped and twisted my ankle.

(Czy wyróżnione zdanie można nazwać szczegółowo przedstawionym wydarzeniem głównym?)

I had to stay in bed for the rest of my holiday, so it was even more boring than at the beginning.

Przeanalizujmy teraz treść tego wypracowania.

- **rozumie wybrany temat** – jeśli założymy, że fakt skręcenia nogi jest przygodą, to ewentualnie możemy powiedzieć, że ta wypowiedź jest częściowo zgodna z tematem, ale tylko częściowo, ponieważ cały pierwszy akapit rozwinięcia jest relacją z nudnych wakacji.
- **określa tło akcji (czas, miejsce, bohaterów)** – bohaterowie określani są zbyt ogólnie: *I, a group of friends*. Pierwszy akapit rozwinięcia mógłby stanowić tło akcji, gdyby nieco go przeformułować i rozpocząć od zdania *In the beginning the weather was awful, so we...*
- **odtwarza wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego** – w tym wypracowaniu nie ma żadnych wydarzeń prowadzących do wydarzenia głównego. Należałoby opowiedzieć o wycieczce w góry w drugim akapicie rozwinięcia w taki sposób, aby przedstawiał on ciąg zdarzeń prowadzący do upadku i skręcenia nogi.
- **przedstawia wydarzenie główne** – wydarzenie główne trzeba opisać szczegółowo, tzn. podać okoliczności skręcenia nogi oraz odczucia i reakcje zarówno narratora, jak i towarzyszących mu osób.
- **opisuje reakcje ludzi, przedstawia wnioski i konsekwencje wydarzenia** – w całym tekście należy opisać reakcje bohaterów na wydarzenia, które mają miejsce oraz dokładniej, niż jest to podane w zakończeniu, przedstawić konsekwencje wypadku.

WYPRACOWANIE

1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu	1 PKT
2. określa czas, miejsce wydarzeń i bohaterów	4 PKT
3. przedstawia wydarzenia nietworzące logicznego ciągu	0 PKT
4. niezbyt szczegółowo przedstawia wydarzenie główne	2 PKT
5. nie opisuje reakcji ludzi lub/i nie przedstawia wniosków i konsekwencji wydarzeń	1 PKT

Razem za treść 2 PKT

Zdający stracił 3 punkty, ponieważ nie zastosował się do wymogów formy.

Napisz opowiadanie o wakacyjnej przygodzie w górach według zaproponowanego planu. Możesz rozpocząć każdy akapit od zaproponowanego zdania, wykorzystując powyższe opowiadanie, ale zmieniając je w taki sposób, aby uzyskać 5 punktów za treść. Pamiętaj o limicie słów (200–250).

PLAN OPOWIADANIA

WSTĘP

Podaj dokładnie dokąd, kiedy i z kim (imiona, krótka informacja o towarzyszących ci osobach) pojechałeś:

Last year I decided to spend my summer holiday in the mountains...

ROZWINIĘCIE

Pierwszy akapit – tło akcji:

In the beginning the weather was awful, so we...

Drugi akapit

Przyczynowo-skutkowy ciąg zdarzeń prowadzący do wydarzenia głównego:

And one morning, we woke up and could not believe our eyes. The sky was blue...

Trzeci akapit

Wydarzenie główne:

Suddenly, I saw a picturesque brook down the path and...

ZAKOŃCZENIE

Przedstaw konsekwencje wydarzenia głównego i ewentualnie wnioski albo morał z tej historii:

All in all, I was lucky. I could have...

JĘZYK OPOWIADANIA.

W zakresie słownictwa postaraj się używać różnorodnych czasowników oraz przysłówków do określenia reakcji bohaterów, a także wyrażen do określania sekwencji wydarzeń. Bogactwo struktur gramatycznych w opowiadaniu to użycie czasów narracyjnych, czyli: *Past Simple*, *Past Continuous*, *Past Perfect* i *Past Perfect Continuous*.

UWAGI OGÓLNE DOTYCZĄCE BOGACTWA JĘZYKOWEGO.

Należy pamiętać, że bogactwo językowe to nie tylko bogactwo słownictwa, ale także struktur gramatycznych. Wykaz struktur gramatycznych wymaganych na obu poziomach można znaleźć w Informatorze maturalnym. Należy przeanalizować ten wykaz i starać się, pisząc wypracowanie na poziomie rozszerzonym, używać jak najwięcej struktur gramatycznych przewidzianych dla tego poziomu.

KLUCZ ODPOWIEDZI

DIALOG NA STR. 8

- Y: I **spent** last weekend in the mountains.
- E: How lovely! Did you have a good time?
- Y: Not reall. There was an accident.
- E: Oh, what exactly happened?
- Y: A girl who **was walking** down the path **slipped** and she **crashed** into a rock.
- E: My goodness! Was it serious?
- Y: I'm afraid so. She was taken to hospital and I found out that she **had broken** her leg.

KLUCZ DO DIALOGU NA STR. 9

- Y: I **spent** last weekend in the mountains.
- E: How lovely! Did you have a good time?
- Y: Not really. There was an accident on the slope.
- E: Oh, what exactly happened?
- Y: A girl **was skiing** down the slope and she **crashed** into a rock.
- E: My goodness! Was it serious?
- Y: I'm afraid so. She **was** taken to hospital. Then I found out that she **had broken** her leg.

KLUCZ DO DRUGIEGO DIALOGU NA STR. 9

- Y: Well, do you think I **should paint** the walls in my room yellow?
- E: I don't think the room needs painting.
- Y: It looks dark and gloomy with these grey walls. If I paint it, it will look **brighter and cleaner**.
- E: No, I don't agree. I like it as it is now.
- Y: In that case I'm afraid I'll **move** somewhere nicer.

KLUCZ DO OPISU ILUSTRACJI

---

*In the picture I can see **a woman and a girl** with a dog. They are on **a walk** in the country. The woman and the girl are **standing** on a path and the dog is **lying** on the grass. In the background there is a big, green **bush**. It must be **summer / a hot day** because the woman and the girl are wearing summer **clothes**: shorts and sleeveless tops. I think they are talking.*

KLUCZ DO ODPOWIEDZI NA PYTANIA DO ILUSTRACJI

Odpowiedź na pytanie 1:

*In my opinion the woman and the girl are talking about the dog. I think so because the woman is **pointing at the dog** and the girl is **looking at it and listening to the woman**. Perhaps the woman is teaching the girl how to train a dog.*

Odpowiedź na pytanie 2:

*I think that it is good to have a dog because a dog can be a friend, especially when you don't have a brother or sister. Besides, **you can have some exercise** when you play with your dog or take it for a walk.*

*On the other hand, there are some problems, too. When you **go on holiday**, you **are not always allowed** to take your dog with you and you have to find someone to look after it.*